

**FERİDUN NÂFİZ UZLUK'A ELLİ ALTI YIL SONRA VERİLEBİLEN MÜJDE:
MEVLÂNA ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ**

Doç. Dr. Nuri Şimşekler*

“Mevlâna'nın yolunda yürüyenler yalnız şairler değildir. Ressamlar hattatlar, mühür kazıcılar, makta yapanlar, saat yapanlar, hekimler, tek sözle fikir ve sanat erbabı vardır. Bunları toplamak, Orta Asya'dan atalarımızın getirdiği, bizim kendi öz malımız olan terbiye sistemini, usulleri anlatmak, bu Enstitünün ödevleri arasında olacaktır.

Biz; Mevlâna ile onun etrafında toplanan, onun çıғırında yürüyenlerin eserleri ile uğraşmak, ilim âleminin henüz haberi bulunmayan nitelikleri tanıtmak, milletimiz, memleketimiz için çok şerefli olacaktır, diyoruz. Çünkü Fransız bilgin Pasteur'un da dediğı gibi; İlimin vatani yoktur, fakat âlimin bir vatani olmalıdır.” (Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk, *Zafer Gazetesi*, Ankara, “Günün Makalesi”, 19 Aralık 1955)

Feridun Nafiz Uzluk'un Mevlâna Muhibleri Cemiyeti' ve 'Mevlâna Tetkikleri Enstitüsü' kurma çabaları*

Aslen Tıp profesörü olmakla birlikte ecdadının Hz. Mevlâna'ya uzanması sebebiyle çalışmalarının büyük bir bölümünü bu sahada yapan Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk'un, maddi-manevi servetinin ve dokümanlarının tamamını bağışlamayı vaat ederek giriştiğı Mevlâna ve Mevlevilik araştırmalarının kurumsallaşması işi maalesef başarıya ulaşamamış; bütün bu iyi niyetli gayretlerinin semeresini de somut olarak alamamıştır.

* Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Fars Dili ve Edebiyatı Bölümü.

* Bu bölümü 12 yıl önce kaleme almış ve Merhaba gazetesi EK'i *Akademik Sayfalar*, Cilt: 4, Sayı: 20, 6 Ekim 2004, s. 166'da yayınlamıştık.

Uzluđ, ilk olarak 1949 yılında Mevlâna'nın ve Mevlevîlik'le ilgili diğer eserlerin basılması ve tercümesinin yapılp yayınlanması için sevenlerin katılımıyla *Mevlâna Muhibleri Cemiyeti'*ni kurmuş, fakat İş Bankası Konya Şubesi'nde açtırdığı hesapta bir sene kadar sonra ancak 275 TL toplayabilmiştir. Bu kadar az paranın toplanması, onu bir hayli üzmüş ve bu işi akım kalmıştır. Uzluđ, bu konuda dert arkadaşı, postnişinlerden Midhat Bahari (Beytur)'ye bir mektubunda dert yanmış ve o da cevaben yazdığı 1 Seferü'l-hayr 1369 (22 Kasım 1949) tarihli mektubunda “kendisinin de 1924 yılında aynı amaçla başlattığı yardım kampanyasında 3-5 dostunun bağışladığı bir miktar para haricinde para toplayamadığını” vurgulayarak teskin etmiş; devamında da “boş yerlere para sarf eden zengin kişilerin bu hayırlı işlere para ayırmadıklarından ve ilgi göstermediklerinden” şikâyette bulunmuştur. Ek'inde de bağış olarak bankaya yatırılması için de 5 Lira göndermiştir.

Uzluđ'un bu konudaki ikinci girişimi ise; Adnan Menderes Hükümeti'ne teklifte bulunduğu bilimsel araştırmalar yapacak *Mevlâna Tetkikleri Enstitüsü'*dür. Uzluđ, 19 Aralık 1955 günü Ankara'da yayınlanan Zafer Gazetesi'ndeki “Mevlâna Enstitüsü” başlıklı makalesinde bu arzusunu dile getirmiş ve kurulması halinde hiçbir ücret almadan burada çalışmakla birlikte, hatırı sayılır miktarda para, iki daire, 40 yıldır topladığı dokümanları ve Veled Çelebi'den kendisine intikal eden materyalleri buraya bağışlayacağını belirtmiştir. Ayrıca Pakistan, Hindistan ve İran'da bu konuda çalışmalar yapıldığı, bu devletler tarafından bu konuya büyük bütçeler ayrıldığı, yine Batıda da Mevlâna'ya olan ilginin arttığını belirterek Fransız bilgin Pasteur'un şu sözüne vurgu yapmıştır: “İlmin vatani yoktur, fakat âlimin bir vatani olmalıdır.” Uzluđ'un, ülkemizde ise bu konuya bütçe ayrılmamasından şikâyetle Mevlâna'nın; “Ey güneş! Başka bir âlemi aydınlatmak için bu gül bahçesini terk edip gidiyorum.” beytini nakletmesi hayli manidârdır.

Uzluđ, uzun soluklu bu çabalarından da bir sonuç alamamış ve ilkini 19 Aralık 1955'deki yukarıdaki gazete makalesiyle teklif ettiği *Mevlâna Tetkikleri Enstitüsü'*nün açılması gerekliliğini, *Yeni Meram*, 1963 (15 günlük tefrika); *Türk Yurdu*, Şubat 1966, *Çağrı*, Haziran 1966, *Adalet Gazetesi*, 17 Ocak 1966 tarihlerinde de buna benzer yazılırla sadece tekrar etmek zorunda kalmıştır.

F. Nafiz Uzluđ'un maddi varlıkları kendisinin ve kardeşi Şahabeddin Uzluđ'un vefatından sonra varislerine intikal etmiş, Şahabeddin Beyin eşi Nimet Uzluđ hanımefendi

kendisine düştüğü kadarıyla -özellikle Mevlâna ve Mevlevilikle ilgili olanları- S.Ü. Selçuklu Araştırmaları Merkezi (SÜSAM)'ne bağışlarda bulunurken diğer varisler maddiyatla ölçülemeyecek kadar değerli olan yılların birikimi bazı önemli dokümanları satma yoluna gitmişlerdir. Yine herkesin malumu olan ve *henüz tam işlevini görmeyen* İl Halk Kütüphanesi altında bulunan F. Nafiz Uzluk Dokümantasyon Merkezi'nde de Nafiz Beyden kalan materyaller *âtıl* bir konumda *kurumsallaşmayı* beklemekte idi.

“Mevlâna'nın vatanı Türkiye olduğuna, onun soyundan gelenler, onun izinden yürüyenler memleketimizde ve aramızda olduğuna göre Mevlâna konusu ile uğraşmak, onun eserlerini metin, tercüme ve şerh olarak halkımıza anlatmak, tanıtmak, bizim borcumuz, hattâ bizim hakkımızdır.” (Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk, *Zafer Gazetesi*, Ankara, “Günün Makalesi”, 19 Aralık 1955)

* * *

“Mevlâna konusu son zamanlarda, Batıda büyük ilgi uyandırmakta, bu mevzu hakkında makaleler, kitaplar yazılmaktadır.

Dost ve kardeş İran hükümeti Mevlâna'nın eserlerini yayınlamak için bizim paramızla 100.000 (yüz bin) lira ayırmış, Konya'daki Mevlâna müzesinde bulunan ve henüz ilim âleminin tanımadığı yazmaları fotoğrafya ettirmek üzere bir zatı buraya göndermiştir.

Biz ne yapıyoruz?

Mevlâna'nın vatanı Türkiye olduğuna, onun soyundan gelenler, onun izinden yürüyenler memleketimizde ve aramızda olduğuna göre Mevlâna konusu ile uğraşmak, onun eserlerini metin (texte), terceme, şerh olarak halkımıza anlatmak, tanıtmak, bizim borcumuz, hattâ bizim hakkımızdır.

Kitapçıların yahut bu mevzuda ilmi kifayeti yokken kendisinde yetki görerek; bilgiye gerçeğe uymayan şeyleri yazarlara, yayanlara rastlamaktayız.

Son zamanlarda Mevlâna'nın Mesnevî'sini tercüme ve şerh eden bir zatın eserini, hükümetimizin bastırmak için bir daireye verdiğini, memnunlukla öğrendik. Eserin incelenmesi için ayrılan komisyonda ben de bulunuyordum. Bu manevî şerhini yazan Ahmet Avni Konuk'u ben de şahsen tanır saygı gösterirdim.” (Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk, *Zafer Gazetesi*, Ankara, “Günün Makalesi”, 19 Aralık 1955)

* * *

“40 seneden beri uğraştığım bu konu üstüne Doğuda Batıda bastırılmış kitapların pek çoğunu satın almış, büyük bir koleksiyon meydana getirmiş bulunuyorum. Uzun asırlardan beri bizde ve akrabalarımızda toplanmış bir hayli belge olduğu gibi, Veled Çelebi İzbudak’ın ölümünden sonra ailesi onun bütün kitap, vesikalarını -Rahmetlinin vasiyeti üzerine- bana vermiştir.

Mevlâna’nın yolunda yürüyenler yalnız şairler değildir. Ressamlar hattatlar, mühür kazıcılar, makta yapanlar, saat yapanlar, hekimler, tek sözle fikir ve sanat erbabı vardır.

Bunları toplamak, Orta Asya’dan atalarımızın getirdiği, bizim kendi öz malımız olan terbiye sistemini, usulleri anlatmak, bu Enstitünün ödevleri arasında olacaktır.

Biz Mevlâna ile onun etrafında toplanan, onun çığırında yürüyenlerin eserleri ile uğraşmak, ilim âleminin henüz haberi bulunmayan nitelikleri tanıtmak, milletimiz, memleketimiz için çok şerefli olacaktır, diyoruz.

Büyük bir bütçeye ihtiyaç göstermeyen bu enstitünün kurulması şerefi 4 üncü Adnan Menderes kabinesine nasip olmalıdır. Şahsen hiçbir para istemeyerek bu vazifede sevine sevine çalışacağım...” (Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk, *Zafer Gazetesi*, Ankara, “Günün Makalesi”, 19 Aralık 1955)

Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü yolunda çabalar...

Hz. Mevlâna’nın yaşadığı dönemlerde öğrencileri, dostları ve onun düşüncesine ilgi duyan kesimler tarafından okunan eserleri, kendisinin 17 Aralık 1273 günü Hakk’a yürümesinin ardından kurulan Mevlevîliğin temel eserleri arasında yerini almıştır.

XIII. yüzyılın sonlarından 1925 yılındaki Tekke ve Dergâhların kapatılması Kanununa kadar 3 kitaya yayılan 140’a yakın Mevlevîhânedede okutulması mecburi olan başta Mevlâna’nın Mesnevî’si olmak üzere diğer eserleri bu süreç içerisinde yüzlerce şâir, edib ve yazar tarafından incelenmiş, araştırılmış, hakkında şerhler, sözlükler yazılmıştır.

1925 yılından itibaren ise tekke ve dergâhların kapanmasıyla bu tarz çalışmalar bizat dönemin Maarif Vekili Hasan-Âli Yücel’in gayretleriyle devletin himayesine girmiş, ardından üniversiteler bu konuya el atarak Mevlâna ve 700 yılı aşkın bir tarihe sahip olan Mevlevî Kültürünü araştırıp incelemeye başlamışlardır.

Bu arada 1924 yılında Mevlevî kültürünün âdâb ve erkânı ile yetişen Mevlevî şeyhi Midhat Bahâri Beytur ve 1949 yılında Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk bu tarz araştırmaların kurumsal bir hüviyet kazanması arzusuyla “Mevlâna’nın eserlerini yabancı dillere

aktarma” ve *Mevlâna Muhipleri Cemiyeti* kurma girişimlerinde bulunmuşlar, ancak maddî imkânsızlıklardan dolayı muvaffak olunamamıştır.

1950’li yıllara gelindiğinde ise Prof. Hamdi Ragıp Atademir “*Mevlâna Tetkikleri ve Konya*” başlığı ile yazdığı makalesinde Konya’da bir *Mevlâna Enstitüsü* açılması ve bu konudaki çalışmaların bilimsel ortamlara taşınması gerekliliğine işaret etmiştir. Tespit edebildiğimiz kadarıyla bu konuda yazılmış ilk makale olan 1953 tarihli bu yazının ardından 1955-1969 yılları arası çeşitli gazete ve dergilerde Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk, M. Refî Cevad Ulunay, Abdülbâki Gölpınarlı, Cahit Öztelli, Nezihe Araz, Arslan Ergüç, Prof. Dr. Abdülkâdir Karahan, Sezai Karakoç ve Suad Abanazır gibi ehil kişiler ve gazete köşe yazarları mutlaka bir *Mevlâna Enstitüsü* kurulması gerektiğine dair yazılar kaleme almışlardır. Bu arada konu ile yakından ilgilenen Prof.Dr. F. Nafiz Uzluk bizzat dönemin Başbakanı Adnan Menderes’e bir mektup yazarak böyle bir kurumun açılması gerektiğine yönelik gerekçeli bir yazı göndermiştir.

1968 yılına gelindiğinde ise dönemin Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem *Mevlâna Tedkikleri Enstitüsü* adıyla bakanlığa bağlı bir kurumun Konya’da inşaatına başlanacağı müjdesi vermiştir. Vermiştir ama, 1973 yılında Mevlâna Müzesi karşısında günümüzde İl Halk Kütüphanesi olarak kullanılan bina tamamlanıp, Hz. Mevlâna’nın 700. Vuslat Yıldönümü etkinlikleri çerçevesinde gösterişli bir törenle *Mevlâna Tedkikleri Enstitüsü* olarak hizmete açılmış olsa da 1978 yılına kadar hiçbir çalışma gerçekleşmemiş ve bu tarihte tek belirtisi olan tabelası da sökülerek Konya İl Halk Kütüphanesi buraya yerleştirilmiştir.

Benzer bir girişim daha sonra Selçuk Üniversitesi tarafından yapılmış; 1979 yılında Edebiyat Fakültesi bünyesinde *Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü* kurulmuştur. Yönetmeliği 13 Temmuz 1979 gün ve 16695 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan bu Enstitü de 1981 yılında üniversitelerin yeniden yapılanması çerçevesinde kurulan Yüksek Öğretim Kurumu’nun (YÖK) kararı ile lağvedilmiştir.

Selçuk Üniversitesi, 1985 yılının Mayıs ayında Rektör Prof. Dr. Halil Cin’in gayretleri ve Hz. Mevlâna’nın 21. kuşak torunu Celâleddin B. Çelebi’nin manevî destekleriyle Selçuklular dönemi tarihi ile birlikte Hz. Mevlâna’nın hayatı, eserleri, fikirleri ve Mevlâlık Tarihini de araştırma amacıyla kendi bünyesinde *Selçuklu Araştırmaları Merkezi*’ni (SÜSAM) YÖK’ten olur alarak kurmuştur. Bu Merkez, Rektör Prof. Dr. Cin’in

özel himayesiyle özellikle Mevlâna konusunda oldukça verimli çalışmalar yapmıştır. Ancak Mevlâna adına bir Enstitü'nün veya en azından bir Araştırma Merkezi'nin kurulması hep istenmektedir. Bu husus dönemin Rektörleri Prof. Dr. Halil Cin ve Prof. Dr. Abdurrahman Kutlu'nun hep gündeminde olmuştur. Bu amaçla Prof. Dr. Kutlu'nun Rektörlüğü döneminde 4 Haziran 1996 yılında Üniversitesi bünyesinde *Mevlâna Araştırmaları Merkezi* açılması için YÖK'e gerekçe, taslak, yönetmelik ve izin talebi gönderilmiş, ancak ne yazık ki sadece "9" gün sonra, 13 Haziran 1996 günlü YÖK yazısıyla bu Merkez'in açılmasına izin verilmemiştir.

Bu dönemlerde yine (1972-2004) Prof. Dr. Mehmet Kaplan, Necati Elgin, Tarık Buğra, Fayzi Halıcı, Mehmet Önder, Prof. Dr. Erkan Türkmen, Prof. Dr. Emine Yeniterzi, Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu ve Doç. Dr. Nuri Şimşekler gibi sahayla ilgili bilim adamları ve gönül sahibi Mevlâna dostları Enstitü açılmasına dair yazılar kaleme alarak konunun önemine ve aciliyetine dikkat çekmişlerdir.

...ve Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü kuruluyor¹

2004 yılına geldiğinde Selçuk Üniversitesi'ne Rektör olarak seçilip atanan Prof. Dr. Süleyman Okudan bu konunun takipçisi olmuş ve bu çalışmalarını yürütmek üzere bu satırlarının yazarını görevlendirmiştir. Yapılan hazırlıkların ardından 16 Haziran 2004 tarihli Üniversite Senatosu kararıyla *Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi* açma başvurusu YÖK'e sunulmuştur. YÖK, 11 Mart 2005 günü yaptığı Genel Kurul toplantısında Selçuk Üniversitesi bünyesinde *Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi* açılmasına olur vermiş; gerekli diğer aşamaların ardından 17 Mayıs 2005 tarih ve 25818 sayılı Resmi Gazete'de yönetmeliği yayınlanan Merkez, *Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi (SÜMAM)* adıyla resmî statüye kavuşmuştur. SÜMAM'ın kurulmasının ardından Rektör Prof. Dr. Süleyman Okudan Merkez'in kurulması çalışmalarını yürüten bu satırların yazarını Merkez Müdürü olarak atamıştır.

2005 yılında kurulup YÖK Kanunu gereği ülkemizdeki diğer tüm Araştırma ve Uygulama Merkezlerinin olduğu gibi bütçesi ve kadrolu personeli olmayan SÜMAM yurt

¹ Nuri Şimşekler, Merkez'den Enstitü'ye Mevlâna Araştırmalarının Kurumsallaşma Hikâyesi, "Önsöz", SÜ Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Yay., Konya, 2011

içi ve dışı birçok etkinlik gerçekleştirmiş ve imkânları daha geniş olan Enstitü'ye dönüşme yolunda çabalar sarf etmiştir. Bu çalışmalar neticesinde 2009 yılı Aralık ayındaki Şeb-i Arûs törenleri öncesi Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin uluslararası katılımlı bir "Enstitü"ye dönüştürülmesi konusundaki çalışmalar tamamlanmış ve 2010 yılının hemen başında gerekli bilgi ve dokümanlara son şekli verilerek YÖK'e müracaat etmeye hazır hale getirilmiştir. 2010 yılının Şubat ayında Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi adına tarafımızdan hazırlanan detaylı ve gerekçeli dosya da Üniversitemiz Senatosunda kabul edilerek YÖK'e resmen başvurulmuştur. YÖK, 4 Mart 2010 tarihinde yaptığı Genel Kurul toplantısında Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin kadrosuz ve bütçesiz yapmış olduğu ulusal ve uluslararası çalışmaları ve yayınlarını referans alarak bu müracaatımıza "olur" vermiş ve 13 Mart 2010 tarihinde gereği için Millî Eğitim Bakanlığı'na göndermiştir. Millî Eğitim Bakanlığı da olumlu görüş bildirerek 13 Nisan 2010 tarihinde dosyamızı ilgili bakanlık ve birimlere görüş için sunmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı ilgili birimlerden (Maliye Bakanlığı, DPT ve Devlet Personel Başkanlığı) gelen olumlu görüş üzerine 20 Temmuz 2010 tarihinde *Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü*'nün Bakanlar Kurulu tarafından imzalanarak resmîyete kavuşması için dosyayı Başbakanlık makamının olurlarına arz etmiştir. 28 Temmuz 2010 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından imzalanan *Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü* kararı, onay için Cumhurbaşkanımız Doç. Dr. Abdullah Gül'e arz edilmiş, makamca onaylanan Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü'nün açılmasına dair Bakanlar Kurulu kararı da 22 Ağustos 2010 tarih ve 27680 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak resmen yürürlüğe girmiştir. Rektör Prof. Dr. Süleyman Okudan bu satırların yazarı ve Enstitü kurulması çalışmalarını yürüten Doç. Dr. Nuri Şimşekler'i Enstitü Müdürü olarak görevlendirmiştir.

...Ve böylece ilki 1953 yılında dillendirilen, 57 yıllık uzun macera sonucunda Mevlâna adıyla bir enstitü kurulmuş oldu. Enstitü'nün kurulmasında baştan beri "özet" olarak anlatılan uzun macera ve Selçuk Üniversitesi'nin 1975 yılında kurulmasının ardından bu konuda yapmış olduğu çalışmalar büyük önem taşıdı. Burada geçmiş Rektörlerimize; konuyu sahiplenerek ciddiyetle takibini yapan şimdiki Rektörümüz Prof. Dr. Süleyman Okudan'a; Rektör yardımcılarımıza ve üniversitemiz Senatosuna; Enstitü'nün hayata geçmesinde büyük katkıları olan YÖK Başkan Vekili Prof. Dr. M.A. Yekta Saraç'a; YÖK Genel Kurulu'na; Enstitü'ye dönüşme yolunda karar vermemizde katkı sağlayan Marmara Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Mahmut Erol Kılıç'a; Enstitü'ye dönüşme

esnasında fikirlerine başvurduğumuz ülkemizin çeşitli üniversitelerinden onlarca öğretim üyesine; başvurumuzu onaylayarak Enstitü'müzün resmiyete kavuşmasında imzaları bulunan Bakanlar Kurulu üyelerine ve dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'a; ve nihai kararı onaylayan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e teşekkürlerimizi sunmak tarihî bir görevdir, diye belirtmek isterim.

Mevlâna Araştırmalarının kurumsallaşması kronolojisi

1924; Mevlevî şeyhlerinden Midhat Bahari'nin (Beytur) bir yardım kampanyası başlatarak Mevlâna'nın eserlerini ve bu sahada yazılmış diğer eski harfli kitapları neşredip daha sonra da Türkçe, Fransızca, Almanca ve İngilizceye tercüme yoluyla insanların hizmetine sunmayı amaçlaması. Midhat Bahari'nin oluşturmaya çalıştığı bu platforma üç-beş dostunun bağışladığı yardım haricinde para toplanamamış ve bu faydalı amacına ulaşamamıştır.

1949; F. Nafiz Uzluk tarafından Mevlâna'nın eserlerini yayınlama amacıyla "Mevlâna Muhibleri Cemiyeti"nin kurulması. Bu cemiyet de o günün şartlarında sadece dostların yardımlarından oluşan 275 TL kadar para toplayabilmiş ve herhangi bir faaliyet gerçekleştirmemiştir.

1953; Prof. Dr. Hamdi Ragıp Atademir'in "*Mevlâna Tetkikleri ve Konya*" başlığı ile yazdığı makalesinde şu ana kadar tespit edebildiğimiz kadarıyla ilk kez Mevlâna Enstitüsü kurulmasını dile getirip, bilimsel araştırmaların gerekliliğine işaret etmesi.

1955-1968; Mevlâna Tedkikleri Enstitüsü'nün açılmasına dair çeşitli ulusal-yerel gazete ve dergilerde Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk, M. Refî Cevad Ulunay, Abdülbâki Gölpınarlı, Cahit Öztelli, Mehmet Önder, Nezihe Araz, Arslan Ergüç, Prof. Dr. Abdülkâdir Karahan ve Sezai Karakoç gibi ehil kişiler tarafından kaleme alınan onlarca makalenin yayınlanması.

1968; Millî Eğitim Bakanı İlhami Ertem tarafından "Mevlâna Tedkikleri Enstitüsü" nün Konya'da inşaatına başlanacağı müjdesinin verilmesi.

1973; Mevlâna Müzesi karşısındaki Mevlâna Tedkikleri Enstitüsü binasının tamamlanıp (günümüzde yıkılmış olan İl Halk Kütüphanesi), Hz. Mevlâna'nın 700. Vuslat Yılı dönümü etkinlikleri çerçevesinde gösterişli bir törenle hizmete açılması.

1973-1978; Açılan Enstitü binasında hiçbir faaliyetin gerçekleştirilmemesi; alt yapı oluşturulmaması.

1978; Mevlâna Tedkikleri Enstitüsü binasının tek belirtisi tabelasının da sökülerek buraya Konya İl Halk Kütüphanesi'nin yerleştirilmesi.

1979; Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü'nün kurulması. (Bu Enstitünün yönetmeliği 13 Temmuz 1979 gün ve 16695 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.)

1981; Üniversitelerin yeniden yapılanması çerçevesinde kurulan Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ile Selçuk Üniversitesi'ndeki Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü'nün lağvedilmesi.

2 Mayıs 1985; Selçuklular Dönemi tarihi ile birlikte Hz. Mevlâna'nın hayatı, eserleri, fikirleri ve Mevlevîlik tarihini de araştırma amacıyla Rektör Prof.Dr. Halil Cin'in gayretleriyle Selçuk Üniversitesi bünyesinde Selçuklu Araştırma Merkezi'nin (SÜSAM) kurulması.

4 Haziran 1996; Selçuk Üniversitesi bünyesinde Mevlâna Araştırmaları Merkezi açılması için Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'na gerekçe, taslak, yönetmelik ve izin talebinin gönderilmesi.

13 Haziran 1996; Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'nun Selçuk Üniversitesi'nde Mevlâna Araştırma Merkezi açılmasına izin vermemesi.

1996; Hz. Mevlâna'nın 22. kuşak torunu Faruk Hemdem Çelebi'nin *Uluslararası Mevlâna Vakfı*'nı kurarak Çelebi Ailesi olarak Mevlâna ve Mevlevîlik kültürü konusunda tüm dünya insanlarına bilgiler sunmayı amaçlaması.

Mayıs 2004; 1985 yılında kurulan *S.Ü. Selçuklu Araştırma Merkezi*'nin (SÜSAM) Hz. Mevlâna ve Mevlevîlik ile ilgili 30'a yakın kongre, sempozyum ve panel düzenleyip üstüne düşen görevi yerine getirmeye çalışarak boşluğu doldurması.

16 Haziran 2004; Rektör Prof. Dr. Süleyman Okudan başkanlığındaki Selçuk Üniversitesi Senatosu'nun 16 Haziran 2004 Tarih ve 2004/59 No'lu kararıyla Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'na Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi açma başvurusunda bulunması.

6 Ekim 2004; Mevlâna'nın hayatı, eserleri, düşünceleri, ailesi, takipçileri üzerinde bilimsel çalışmalar gerçekleştirmek, Türk ve dünya kültür hayatındaki yerini bilimsel verilere dayalı olarak incelemek ve araştırmak, bilim, kültür, edebiyat ve sanat alanlarında faaliyetler yapmak amacıyla merkezi Ankara olan *Mevlânâ Araştırmaları Derneği*'nin

kurulması. 22 Mayıs 2005 günü ilk Olağan Genel Kurulu yapılan derneğin Başkanlığına Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu'nun seçilmesi.

11 Mart 2005; Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Genel Kurul toplantısında alınan kararla Selçuk Üniversitesi'nde Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi açılmasına olur verilmesi.

17 Mayıs 2005; 25818 sayılı Resmi Gazetede Yönetmelik'i yayınlanan S.Ü. Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin resmî statüye kavuşması.

Haziran 2005; Mevlâna Celâleddin-i Rumi'nin hayatını, eserlerini, ilmi ve edebi kişiliğini, düşüncelerini, çevresindeki şahsiyetleri, Mevlevîlik tarih ve kültürünü, Türk ve Dünya edebiyat ve kültürlerindeki etkilerini ve konumunu incelemek, araştırmak; bu amaç doğrultusunda çalışmalarda bulunmak, bilimsel, sosyal ve kültürel etkinlikler gerçekleştirmek ve yayınlar yapmak amacıyla kurulan S.Ü. Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi'ne kuruluş çalışmalarını yürüten Dr. Nuri Şimşekler'in Rektör Prof. Dr. Süleyman Okudan tarafından kurucu Müdür olarak atanması.

Kasım 2005; Birleşmiş Milletler Kültür Organizasyonu UNESCO'nun Hz. Mevlâna'nın doğumunun 800. Yıldönümü olan 2007 yılını "Mevlâna'yı Anma Yılı" ilan ederek üye ülkelerde anılma ve araştırılma kararı alması. Ayrıca Mevlevî Kültürü, müzikleri ve Semâ'yı "Somut Olmayan Dünya Kültürel Miras Listesi"ne ekleyerek "Başyapıt" ilan etmesi (Uluslararası Mevlâna Vakfı'nın hazırladığı dosyalarla Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığı ile UNESCO'ya müracaat etmesi sonucu). Bu konuda geleneksel kültürün yaşatılması konusunda akademiler, dokümantasyon merkezleri, kütüphaneler kurulmasını Türkiye Cumhuriyeti Devletine tavsiye etmesi, gereken tedbirlerin alınması istemesi. Ancak 2010 yılına gelindiğinde konunun muhatabı olan Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 22 Ekim 2010 tarihli yayınlanan bir Genelge ve yapılan birkaç istişari toplantı haricinde bu konuda somut hiçbir adım atılamaması.

2005-2009; Ülkemizde önemi daha da iyi anlaşılan Mevlâna ve Mevlevîlik Kültürü hakkında çalışmalar ve etkinlikler yapmak amacıyla Türkiye genelinde "Mevlâna..." adıyla onlarca Dernek ve Vakıf kurulması. Ayrıca başta İstanbul'daki Galata, Yenikapı, Bahariye ve Gelibolu, Afyonkarahisar, Tokat ve Kilis olmak üzere ülke genelindeki Mevlevîhânelerin Vakıflar Genel Müdürlüğü ve bazı yerel yönetimler tarafından restore edilmesi.

Aralık 2007; Mevlâna, Mevlevî Kültürü ve âdâb ve erkânının tanıtılması ve yaşatılmasına yönelik çalışmalar yapmayı planlayan *Şefik Can Uluslararası Mevlâna Eğitim ve Kültür Derneği*'nin kuruluşu ve Başkanlığına H. Nur Artıran'ın getirilmesi.

Şubat 2010; 2005 Mayıs'ında kurulan S.Ü. Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin (SÜMAM) 2007 yılından beri sürdürdüğü Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü'ne dönüştürülme yolunda yaptığı çalışmaları resmi platforma taşıması ve bu konuda Prof. Dr. Süleyman Okudan başkanlığındaki Selçuk Üniversitesi Senatosunda karar alarak YÖK'e sunması.

13 Mart 2010; Yüksek Öğretim Kurulu'nun (YÖK) 4 Mart 2010 tarihinde yaptığı Genel Kurul toplantısında S.Ü. Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü'ne dönüştürülmesi yönündeki Selçuk Üniversitesi Senatosu kararının uygunluğuna karar verip durumu gereği için Millî Eğitim Bakanlığı'na yazı ile bildirmesi.

13 Nisan 2010; Millî Eğitim Bakanlığı'nın S.Ü. Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü'ne dönüştürülmesine dair YÖK kararını görüş ve olur istemek üzere Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve Devlet Personel Başkanlığı'na yazı ile bildirmesi.

20 Temmuz 2010; Millî Eğitim Bakanlığı'nın yukarıda adı geçen ilgili birimlerden gelen olumlu görüşleri Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın olurlarına sunması.

28 Temmuz 2010; Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü'ne olur veren Başbakanlık makamı kararının Bakanlar Kurulu tarafından imzalanması.

22 Ağustos 2010; Cumhurbaşkanı Doç. Dr. Abdullah Gül tarafından onaylanan **Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü**'nün açılmasına dair Bakanlar Kurulu kararının aynı tarih ve 27680 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak resmen yürürlüğe girmesi.

24 Eylül 2010; Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü kuruluş çalışmalarını yürüten Doç. Dr. Nuri Şimşekler'in Rektör Prof. Dr. Süleyman Okudan tarafından Kurucu Enstitü Müdürlüğüne atanması.